

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
σε συνεργασία με το
ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Επικοινωνιών
με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης»

**ΜΙΜΗΣΗ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΜΕ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΒΙ-
ΝΤΕΟ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΚΑΘΗ-
ΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΥΤΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ.
VIDEO MODELING AND DEVELOPMENT OF SKILLS IN ACTIVITIES OF
DAILY LIVING IN PEOPLE WITH AUTISTIC BEHAVIORS.**

της

Τσαπρούνη Αναστασίας

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται

στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του
Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
του Τ.Ε.Φ-Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο
Πληροφορικής και Επικοινωνιών
με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της
ένταξης»

Εγκεκριμένο από την τριμελή επιτροπή:

- 1^{ος} Επιβλέπων: Δρ. Αθανάσιος Δρίγκας, Ερευνητής Α' Βαθμίδας- Ι.Π.Τ.- Ε.Κ.Ε.Φ.Ε.
2^{ος} Επιβλέπων: Δρ. Διονύσιος Λουκέρης, Συνεργαζόμενος Ερευνητής- Ι.Π.Τ.- Ε.Κ.Ε.Φ.Ε.
3^{ος} Επιβλέπων: Δρ. Ζαχαρούλα Ταβουλάρη, Συνεργαζόμενη Ερευνήτρια- Ι.Π.Τ.- Ε.Κ.Ε.Φ.Ε.

Κομοτηνή/Αθήνα

2023

Περίληψη

Ο αυτισμός είναι μια διαταραχή που επηρεάζει σημαντικά την κοινωνική και καθημερινή ζωή των ατόμων που τον ζουν. Προκαλεί πολλά προβλήματα σε διάφορους τομείς, όπως η επικοινωνία και η κοινωνία. Η μοντελοποίηση βίντεο αποτελεί μια ελπιδοφόρα και αποτελεσματική μέθοδο θεραπείας για τη βελτίωση διαφόρων δεξιοτήτων σε παιδιά, εφήβους και ενήλικους με αυτισμό. Η υλοποίηση αυτής της πρακτικής είναι σχετικά απλή. Σύμφωνα με την ερευνητική βιβλιογραφία, επιβεβαιώνονται τα θετικά αποτελέσματα της. Κατά τη μοντελοποίηση ενός βίντεο, οι άνθρωποι παρακολουθούν ένα μοντέλο σε δράση, που δείχνει μια συγκεκριμένη συμπεριφορά-στόχο, με σκοπό να αποκτήσουν νέες δεξιότητες ή να αλλάξουν και βελτιώσουν τις υφιστάμενες. Αυτή η τεχνική επίσης μας επιτρέπει να παρατηρούμε πώς ανταποκρίνεται το άτομο σε διαφορετικές δραστηριότητες και να παρέχουμε ανατροφοδότηση ανάλογα. Χρησιμοποιώντας αυτή τη μέθοδο, μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα προσαρμοσμένο πρόγραμμα για κάθε άτομο με βάση τις ανάγκες και τις δυνατότητές του. Επιπλέον, αυτή η τεχνική μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη μέτρηση της προόδου με την πάροδο του χρόνου και την παρακολούθηση τυχόν αλλαγών στη συμπεριφορά ή την απόδοση.

Λέξεις κλειδιά: Μίμηση προτύπου, βίντεο, αυτισμός, μοντελοποίηση βίντεο, ανεξάρτητη διαβίωση, μίμηση μοντέλων.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση

- American Psychiatric Association. Diagnostic and statistical manual (Fifth Edition). (2013). Washington DC: American Psychiatric Association.
- August, G. J., Stewart, M. A., & Tsai, L. (1981). The incidence of cognitive disabilities in the siblings of autistic children. *British Journal of Psychiatry*, 138, 416-422.
- Baer, D.M , Wolf, M.M. and Risley, T.R. (1968). Some current dimensions of applied behavior analysis. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 1, 91-97.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Engelwood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Baron- Cohen, S. et al. (2009). Prevalence of autism- spectrum conditions: UK school-based population study. *British Journal of Psychology*, 194, 500-509.
- Bellini, S. & Akullian, J. (2007). A meta- analysis of video modeling and self-modeling interventions for children and adolescents with autism spectrum disorders. [Online version]. *Council for Exceptional Children*, 73, 264-287.
- Bellini, S., Akullian, J, & Hopf, A. (2007). Increasing social engagement in young children with autism spectrum disorders using video self-modeling. [Online version]. *School Psychology Review*, 36, 80-90.
- Chen, S.H.A., & Bernard-Opitz, V. (1993). Comparison of personal and computer assisted instruction for children with autism. *Mental Retardation*, 32, 6, 368-376.
- Cooper, J.O, Heron, T.E. and Heward, W. L. (eds) (1987). *Applied Behavior Analysis*. New York: Macmillan
- Corbett, B.A. (2003). Video modeling: A window into the world of autism. *The Behavior Analyst Today*, 4, 88-96.
- Creek, J. (1990b). The development of a paradigm. In J. Creek (ed). *Occupational Therapy and Mental Health*. Edinburgh: Churchill Livingstone.
- Dattilo, J., & Camarata, S. (1991). Facilitating conversation through self-initiated augmentative communication treatment. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 24, 369-478.
- Goldsmith & LeBlanc (2004). Use of technology in interventions for children with autism. *Journal of Early and Intensive Behavior Intervention*, 1(2), 166-178.
- Fleming, R. A. (1999). Is Autism on the Rise? *Insight on the News*, Vol. 15, Issue 45.
- Fleming, G.L. (2004) Principals and Teachers as Continuous Learners. In S.M. Hord (Ed.), *Learning together, leading together: Changing schools through professional learning communities*. New York: Teachers College Press, 20-30.
- Fombonne, E. (2001). What is the prevalence of Asperger disorder? *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 31 (3), 363-364.
- Frith, U. (1999). *Αυτισμός: Εξηγώντας το αίνιγμα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

- Gilberg, C. (1983). Identical triplets with infantile autism and the fragile-X syndrome. *British Journal of Psychiatry*, 143, 256-260.
- Gilberg, C & Steffenburg, S. (1987). Outcome and prognostic factors in infantile autism and similar conditions: a population – based study of 46 cases followed through puberty. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 17, 273-287.
- Happe, F. (1998). Αυτισμός: Ψυχολογική Θεώρηση. Αθήνα: Gutenberg.
- Hagiwara, T., & Myles, B. S. (1999). A multimedia social story intervention: Teaching skills to children with autism. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 14, 82-95.
- Joshi, I., Percy, M., & Brown, I. (2002). Advances in understanding causes of autism and effective interventions. *Journal on Developmental Disabilities*, 9(2), pp. 1-27.
- Morgan, R.L., & Salzberg, C.L. (1992). Effects of video-assisted training on employment- related skills of adults with severe mental retardation. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 25, 365-383.
- Nally, B., Houlton, B. & Ralph, S. (2000). Researches in brief: The management of television and video by parents of children with autism. *Autism: The International Journal of Research and Practice*, 4, 331-337.
- National Research Council. (2001). *Educating children with autism* (Committee on education interventions for children with autism, division of behavioral and social sciences and education). Washington, DC: National Academy Press.
- Nikopoulos, C., Keenan, M. (2004). Effects of video modeling on social initiations by children with autism. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 37, 93-96.
- Nikopoulos, C.K., Canavan, C., & Nikopoulou- Smyrni, P. (2008-OnlineFirst). Generalized effects of video modeling on establishing instructional stimulus control in children with autism: Results of a preliminary study. *Journal of Positive Behavior Interventions*. DOI: 10. 1177/ 109830070832563.
- Nikopoulou- Smyrni, P & Nikopoulos, C.K. (2010). Evaluating the impact of video-based versus traditional lectures on student learning. *International Research Journals*, 1(8), 304-311.
- Prior, M. (2003). Is there an increase in the prevalence of autism spectrum disorders? *Journal of Pediatric Child Health*, 39, 78-81.
- Quill, K.A. (2000). *Do- Watch-Listen-Say*. Social communication intervention for children with autism. Baltimore: Paul H. Brookes.
- Rastam, M. (2008). Eating Disturbances in Autism Spectrum Disorders with Focus on Adolescent and Adult Years. *Clinical Neuropsychiatry*, 5 (1), 31-42.
- Rosenwasser, B. and Axelrod, S. (2002). More contributions of Applied Behavior Analysis to the education of people with autism. *Behavior Modification*, 25, 3-8.
- Schaaf, R. & Miller, L.J. (2005). Occupational therapy using a sensory integrative approach for children with developmental disabilities. *Mental Retardation and Developmental Disabilities Research Reviews*, 11, 143-148.

- Schopler, E., Reichler, R., Bashford, A., Lansing, M. D., & Marcus, L. M. (1990). Psychoeducational Profile-Revised. Austin, TX: PRO-ED.
- Scott, F. J., Baron-Cohen, S., Bolton, P., & Brayne, C. (2002). Brief report: Prevalence of autism spectrum conditions in children aged 5-11 years in Cambridgeshire, UK. *Autism*, 6, 231-237.
- Shipley- Benamou, R., Lutzker, J. R., & Taubman, M. (2002). Teaching daily living skills to children with autism through instructional video modeling. *Journal of Positive Behavior Interventions*, 4, 165-176.
- Sigafoos, J., O' Reilly, M., & de la Cruz, B. (2007). How to use video modeling and video prompting. Austin, TX: Pro- Ed.
- Wakefield AJ, Murch SH, Anthony A, Linnell J, Casson DM, Malik M, et al. Ileal-lymphoid-nodular hyperplasia, non-specific colitis, and pervasive developmental disorder in children. *Lancet*. 1998;351:637-41.
- Willis, C. (2009). *Creative Inclusive Learning Environments for Young Children. What to do on Monday Morning*. Corwin.
- Wing, L. (1996). *The Autistic Spectrum: A Guide for Parents and Professionals*. Constable.
- Wing, L. (2000). Το αυτιστικό φάσμα. Ένας οδηγός για γονείς και επαγγελματίες. Αθήνα: Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων.
- Wing, L., & Potter, D. (2002). The epidemiology of autistic spectrum disorders: Is the prevalence rising? *Mental Retardation and Developmental Disabilities Research Reviews*, 8, 151-161.
- World Health Organization (1992). *International Classification of Mental and Behavioral Disorders: Clinical descriptions and diagnostic guidelines*. Geneva: WHO.

Ελληνόγλωσση

- Αλεξάνδρου Στράτος (2008): Η σχέση των διαταραχών Αισθητηριακής ολοκλήρωσης με τις δυσκολίες συμπεριφοράς του αυτιστικού παιδιού. Πρακτικά εταιρείας προστασίας αυτιστικών ατόμων ΕΕΠΑΑ).
- Γενά, Α. (2002). *Αυτισμός και Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές*. Αθήνα.
- Καλύβα, Ε. (2005). *Αυτισμός Εκπαιδευτικές και Θεραπευτικές Προσεγγίσεις*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Καρτασίδου, Λ. (2004). *Μάθηση μέσω Κίνησης. Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Εκπαιδευτικές Εφαρμογές της Ψυχοκινητικής στην Ειδική Παιδαγωγική*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Καρατράντου, Α., & Παναγιωτακόπουλος, Χ. (2013, Μάιος). Αλληλεπιδράσεις των ΤΠΕ, της εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας και των Θεωριών Οικοδόμησης της Γνώσης: Μια μελέτη περίπτωσης. Ανακοίνωση στο 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία», Πειραιάς.

- Μαστρογιάννης Α., & Ξανθοπούλου Ε. (2016). Διαχείριση και αντιμετώπιση του αυτισμού μέσα από διαδικασίες παράλληλης στήριξης. Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 2015(2), 808–819.
- Μαυροπούλου, Σ. (2011). Αποτελεσματικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και διδακτικές στρατηγικές για τα παιδιά στο φάσμα του αυτισμού. Στο Σ. Παντελιάδου & Β. Αργυρόπουλος (Επίμ. Έκδ.), Ειδική Αγωγή. Από την έρευνα στη διδακτική πράξη (83-134). Αθήνα: Πεδίο.
- Παπαγεωργίου, Β. Α. (2007). Διαταραχές του Φάσματος του Αυτισμού: Θεραπευτικές Προσεγγίσεις-Δίκτυο Υπηρεσιών. Στο Ι. Βογινδρούκας, Γ. Καλομοίρης, Β. Παπαγεωργίου (Επιμ.), Αυτισμός. Θέσεις και Προσεγγίσεις, (σελ. 157-169). Αθήνα: Ταξιδευτής.
- Φρανσίς, Κ. Γ. (2007). Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές ή Διαταραχές του Αυτιστικού Φάσματος. Διαναπηρικός Οδηγός Εξειδίκευσης (ΕΠΕΑΕΚ). Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.
-